

2017/2224(INI)

4.4.2018

LAUSUNTO

naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnalta

kulttuuri- ja koulutusvaliokunnalle

koulutuksen nykyaikaistamisesta EU:ssa
(2017/2224(INI))

Valmistelija: Michaela Šojdrová

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta pyytää asiasta vastaavaa kulttuuri- ja koulutusvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

- A. toteaa, että vaikka päätös parantaa koulutuksen laatua on jäsenvaltioiden vastuulla, unioni on keskeisessä avustavassa roolissa asetettaessa yhteisiä tavoitteita ja edistettäessä parhaiden käytäntöjen jakamista SEUT-sopimuksen 165 ja 167 artiklan mukaisesti;
- B. toteaa, että sukupuolten tasa-arvo on yksi perussopimukseen kirjatuista Euroopan unionin peruseräkkeistä ja se olisi huomioitava kaikessa unionin toiminnassa, myös koulutuksen ja kulttuurin alalla;
- C. toteaa, että koulutus tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden lisätä tyttöjen ja naisten vaikutusmahdollisuuksia ja puuttua kaikenlaiseen syrjintään ja stereotyyppioihin mutta tätä mahdollisuutta ei ole unionissa täysin hyödynnetty; ottaa huomioon, että vuodelta 2014 olevien Eurostatin tietojen mukaan korkea-asteen koulutukseen osallistuu enemmän naisia kuin miehiä (osuudet 42,3 prosenttia ja 33,6 prosenttia) mutta naiset valitsevat useammin humanistisia aineita kuin luonnontieteitä; ottaa huomioon, että ainoastaan 9,6 prosenttia korkea-asteen naisopiskelijoista suorittaa tieto- ja viestintätekniiikan alaan liittyviä tutkintoja, kun miesten kohdalla vastaava luku on 30,6 prosenttia; ottaa huomioon, että koulutukseen liittyvät sukupuolistereotyyppit voivat ohjata elämänvalintoja ja vaikuttaa siten työmarkkinoihin, missä naiset kohtaavat sekä horisontaalista että vertikaalista eriytymistä; toteaa, että naisiin kohdistuu usein väkivaltaa, jota voidaan kitkeä koulutuksen avulla; panee merkille, että naiset ovat edelleen selvästi aliedustettuina aloitteissa, joilla pyritään edistämään verkko-opiskelua ja digitaalisia taitoja, kuten EU Code Week (koodausviikko), ICT for Better Education, Startup Europe Leaders Club ja suuri koalitio digitaalialan työllisyyden edistämiseksi;
- D. toteaa, että laadukkaan koulutuksen saatavuus on olennaisen tärkeää henkilökohtaisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämisen ja vastuullisen kansalaisuuden edistämisen kannalta ja se auttaa parantamaan ihmisoikeuksien ja yhteisten perusarvojen ymmärtämistä ja kunnioittamista, varmistamaan sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja torjumaan sosioekonomista ja sukupuolten eriarvoisuutta, sukupuolistereotyyppioita ja väkivaltaa; toteaa, että koulutus on tehokas väline syvään juurtuneiden stereotyyppien ja syrjinnän nujertamisessa; toteaa, että koulutusjärjestelmien ei pitäisi keskittyä pelkästään työmarkkinoihin vaan myös inhimillisiin, yhteiskunnallisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin; toteaa, että laadukkaan koulutuksen olisi oltava kaikkien lasten saatavilla ketään syrjimättä; toteaa, että sosioekonominen kuilu on viime vuosikymmenien aikana kasvanut Euroopassa ja eriarvoisuus on tiiviisti sidoksissa työllistymismahdollisuuksiin ja työllisyyden muotoihin; pitää olennaisen tärkeänä, että koulutukseen kohdennetaan jatkuvasti riittävästi rahoitusta, sillä koulutuksen saaminen on perusihmisoikeus; toteaa, että opettajilla on keskeinen rooli oppilaidensa henkilökohtaisen, sosiaalisen ja kansalaiskasvatuksen ohjaajina myös sukupuolikysymysten ja yhteiskunnallisen eriarvoisuuden osalta;
- E. toteaa, että säästötoimet ja julkisten menojen ankarat leikkaukset ovat yleisesti vähentäneet julkiseen koulutukseen kohdennettavia määrärahoja, mikä on vaikuttanut

kielteisesti nuoriin ja opiskelijoihin, erityisesti naisten ja tyttöjen tapauksessa;

- F. toteaa, että yrittäjyys yhdistyy usein taitoon hallinnoida projekteja ennakoivasti sekä neuvottelu- ja ennakkointitaitoihin; katsoo, että näitä taitoja olisi edistettävä ja niiden omaksumiseen kannustettava;
- G. toteaa, että digitalisaatio on mullistanut tavan, jolla ihmiset saavat ja jakavat tietoa, mikä avaa erinomaisia mahdollisuuksia koulutuksen alalla, myös naisten ja tyttöjen koulutusmahdollisuuksien kannalta; toteaa, että edelleen on olemassa suuri sukupuolten välinen kuilu, joka vaikuttaa tieto- ja viestintätekniiikan ammatillisiin ja koulutusmahdollisuuksiin ja tietotekniseen osaamiseen;
- H. toteaa, että naisia on vain 20 prosenttia luonnontieteiden alan ammattilaisista ja vain 27 prosenttia insinööreiksi valmistuneista¹; toteaa, että tuhatta yliopistosta valmistunutta naista kohden vain 29 naisella on alempi korkeakoulututkinto tieto- ja viestintätekniiikan alalta, kun miesten kohdalla luku on 95 tuhannesta valmistuneesta, että kaikista valmistuneista naisista vain 3 prosenttia on suorittanut kyseisen alan tutkinnon (kun miehissä vastaava luku on lähes 10 prosenttia valmistuneista) ja vain neljä naista tuhannesta päätyy töihin tieto- ja viestintätekniiikan alalle; katsoo, että naisten määrän lisääminen tieto- ja viestintätekniiikan alalla, joka on yksi parhaiten palkatuista aloista, voisi edistää naisten taloudellisten vaikutusmahdollisuuksien parantamista ja riippumattomuutta, mikä kaventaisi sukupuolten välistä palkkakuilua; toteaa, että tämä saavutettaisiin parhaiten lisäämällä naisten määrää tieto- ja viestintätekniiikan, luonnontieteiden, teknologian, insinöritieteiden ja matematiikan (STEM-aineet) koulutuksessa ja niiden korkeakoulututkintoon johtavissa ohjelmissa; panee merkille, että 60 prosenttia EU:n koululaisista ei koskaan käytä digitaalisia laitteita oppitunneillaan; toteaa, että tieteen ja teknologian alan johtotehtävissä on vähän naisia; katsoo, että perinteisesti miesvaltaisille aloille tarvitaan enemmän naisroolimalleja;
- I. ottaa huomioon, että elinikäisellä oppimisella on työelämässä tärkeä rooli pyrittäessä parantamaan naisten kilpailukykyä ja työllistettävyyttä; toteaa, että ainoastaan 15 prosenttia² naisista, joiden koulutustaso on alhainen, jatkaa osallistumalla elinikäiseen oppimiseen ja koulutukseen; toteaa, että osuus on saatava suuremmaksi, jotta naiset selviäisivät kohtaamistaan vaikeuksista päivittäessään osaamistaan muuttuvien työmarkkinoiden tarpeiden mukaiseksi;
- J. ottaa huomioon, että naisten suhteeton yliedustus tietyissä ammateissa, kuten opetustehtävissä, saattaa heikentää näiden ammattien arvostusta ja laskea palkkoja;
- K. katsoo, että jäsenvaltioiden viranomaisten on edistettävä sukupuolten tasa-arvoa oppilaitoksissa kaikin käytettävissään olevin keinoin ja että sukupuolten tasa-arvoa koskevan kasvatuksen olisi ulotuttava kaikkialle koulujen opetussuunnitelmissa ja -ohjelmissa; katsoo, että unionin ja jäsenvaltioiden viranomaisten on varmistettava, ettei opetusmateriaaleissa ole syrjivää sisältöä;
- L. toteaa, että huomattava määrä tyttöjä ja poikia heikoista sosioekonomisista oloista ei

¹ Komissio: Koulutuksen seurantakatsaus 2017 saatavilla osoitteessa https://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/et-monitor_fi

² EIGEn tasa-arvoindeksi 2017.

matalan elintason takia pääse osallistumaan yhdenvertaisesti koulutukseen;

- M. toteaa, että vanhemmilla on tärkeä rooli lastensa kasvatuksessa ja siksi heidän olisi oltava aktiivisesti mukana kaikissa toimissa ja menettelyissä, joilla koulutusta pyritään nykyaikaistamaan;
- N. toteaa, että paikallisia kouluja ja oppilaitoksia on oltava kaikilla EU:n alueilla, sillä se on tyttöjen hyvän koulutuksen ja yhtäläisten mahdollisuuksien välttämätön edellytys;
1. kannustaa jäsenvaltioita varmistamaan, että niiden koulutusjärjestelmissä on tasa-arvoiset mahdollisuudet kaikille opiskelijoille, erityisesti sosioekonomiselta taustaltaan heikommassa asemassa oleville, ja kehottaa valvomaan heidän yhtäläisiä mahdollisuuksiaan päästä korkealaatuiseen koulutukseen; katsoo, että kouluun pääseminen, toisinaan sen fyysisessä ja maantieteellisessä merkityksessä, on yksi tapa puuttua sukupuolten väliseen epätasa-arvoon koulutuksessa; painottaa, että syrjäytyneiden tyttöjen tilanteen parantamiseksi unionissa olisi huomioitava sosiaalisia tekijöitä nykyistä laajemmin; muistuttaa, että suuri määrä syrjäytyneisiin väestöryhmiin kuuluvia oppilaita jättää koulunkäynnin kesken ennen opintojen loppuun saattamista tai käy erillisiä kouluja; katsoo, että koulutus on syrjäytyneiden lasten ainoa reitti pois köyhyydestä ja syrjäytyneisyydestä; panee merkille, että köyhyys ja taloudelliset ongelmat vaikuttavat merkittävästi sukupuolten tasa-arvon toteutumiseen koulutuksessa ja siten välillisesti tyttöjen kouluun ja yliopistoon pääsemiseen; kannattaa siksi jäsenvaltioiden aloitteita, joiden tavoitteena on vähentää vähävaraisten perheiden suoria ja epäsuoria koulutuskustannuksia; panee erittäin tyytyväisenä merkille, että osallistavaa koulutusta on edistetty vaihtamalla parhaita käytäntöjä maahanmuuttajaoppilaiden kotouttamisesta ja tietoja yhteisten arvojen tunnistamisesta;
 2. toteaa, että naisten ja tyttöjen vähäinen osallistuminen tieto- ja viestintäteknikkaan liittyvään koulutukseen ja myöhemmin työskentelyyn alalla johtuu sukupuolistereotyyppien monimutkaisesta vuorovaikutuksesta, joka alkaa jo varhaisessa vaiheessa ja jatkuu työpaikoilla; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden (ET 2020) mukaisesti torjumaan sukupuolisteereotyyppioita ja vahvistamaan sukupuolten tasa-arvoa kaiken tasoisessa ja kaikenlaisessa koulutuksessa, myös kun ne liittyvät sukupuolen mukaan tehtäviin opiskelu- ja uravalintoihin;
 3. kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita tekemään eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisissa puitteissa avoimesti yhteistyötä, jotta voidaan löytää ratkaisuja ja jakaa parhaita käytäntöjä varhaisesta digitaalikasvatuksesta, johon myös tytöt osallistuvat ja joka kattaa myös tietotekniset taidot ja koodauksen, sekä myöhemmin ohjelmista, joilla pyritään lisäämään STEM-aineita opiskelevien ja niistä valmistuvien naisten osuutta;
 4. pitää tärkeänä, että taataan digitaalinen lukutaito sekä naisten ja tyttöjen osallistuminen tieto- ja viestintätekniseen koulutukseen; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kiinnittämään enemmän huomiota STEM-aineiden ja tieto- ja viestintäteknikan alan koulutusmahdollisuuksien tarjoamiseen tytöille; kehottaa niitä lisäksi puuttumaan sukupuolten väliseen digitaaliseen kuiluun parantamalla digitaalisia taitoja siten, että koodaus, uusmedia ja uudet tekniikat sisällytetään kaikilla tasoilla opetusohjelmiin ja myös opetushenkilöstön koulutukseen, jotta voidaan kaventaa ja hävittää eroja digitaalisissa taidoissa; kannustaa jäsenvaltioita sisällyttämään eri ikätasojille sopivaa

tieto- ja viestintäteknistä koulutusta jo alaluokkien opetusohjelmiin ja pyrkimään saamaan erityisesti tytöt innostumaan digitaalista ja hankkimaan digitaalian taitoja, sillä tytöt vetäytyvät poikia aiemmin STEM-aineiden opetuksesta, koska näitä aineita ympäröivät tietyt sukupuolistereotyytiat, tytöiltä puuttuu roolimalleja ja tyttöjen ja poikien leikit ja leikkikalut ovat sukupuolittypillisiä; kehottaa kaikkia jäsenvaltioita investoimaan johdonmukaisesti tiedotus-, valistus- ja opetuskampanjoihin sekä parantamaan tytöille ja pojille tarjottavaa ammatinvalinnanohjausta siten, että puututaan stereotyyppisiin käsityksiin sukupuolirooleista sekä sukupuolistereotyyppioihin ammatillisessa ohjauksessa, myös luonnontieteiden, insinööritieteiden ja uuden teknologian aloilla; toteaa, että tämä auttaisi vähentämään työmarkkinoiden eriytymistä sukupuolen mukaan, parantamaan naisten asemaa ja saamaan täyden hyödyn unionin tyttöjen ja naisten henkisestä pääomasta;

5. kehottaa jäsenvaltioita torjumaan sukupuolistereotyyppioita koulutuksessa, jotta varmistetaan naisten yhtäläiset mahdollisuudet ja valinnanvapaus urasuuntautumisessa; on tässä yhteydessä huolissaan joidenkin jäsenvaltioiden oppimateriaaleissa yhä ilmenevistä sukupuolistereotyyppioista ja opettajien tyttöjen ja poikien käyttäytymiselle asettamista erilaisista odotuksista; korostaa tarvetta sisällyttää sukupuolten tasa-arvon periaate osaksi opettajien perus- ja täydennyskoulutusta ja opetuskäytäntöjä, jotta mikään ei estäisi oppilaita käyttämästä kaikkia mahdollisuuksiaan ja kykyjään sukupuolesta riippumatta; kehottaa jäsenvaltioita kiinnittämään erityistä huomiota syrjäisimpiin alueisiin, kun sukupuolten tasa-arvoa tuodaan mukaan alueellisten koulutusjärjestelmien opetussuunnitelmiin ja -ohjelmiin, sillä syrjäseuduilla ilmenee paljon naisiin kohdistuvaa väkivaltaa; korostaa, että kaikilla koulutuksen tasoilla on huomioitava sukupuolinäkökulma ja syrjinnän kohteeksi joutuneiden ihmisten tarpeet;
6. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että sukupuolten tasa-arvoon sitoutuminen on muutakin kuin periaatelausumia ja poliittisia aikomuksia, ja ilmentämään sitoutuneisuutta niin, että sen edistämiseksi tehdään huomattavasti nykyistä kovemmin töitä ja siihen investoidaan merkittävästi enemmän resursseja, ja ottamaan huomioon, että kulttuuria muutettaessa koulutus on keskeisessä asemassa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita torjumaan syrjinnän ja häirinnän kaikkia ilmenemismuotoja oppimisympäristöissä; kehottaa jäsenvaltioita tukemaan HLBTI-kysymyksiä koskevan objektiivisen tiedon sisällyttämistä koulujen opetussuunnitelmiin;
7. suosittelee, että jäsenvaltiot ja oppilaitokset ryhtyvät toimiin sukupuoleen perustuvan väkivallan ennaltaehkäisemiseksi; korostaa, että ennaltaehkäisevät toimenpiteet ovat erityisen tärkeitä korkeakouluissa seksuaalisen häirinnän torjumiseksi;
8. korostaa, että seksuaali- ja suhdekasvatus vaikuttaa myönteisesti nuorten terveyteen ja hyvinvointiin ja auttaa saavuttamaan sukupuolten tasa-arvon ja parantamaan tyttöjen vaikutusmahdollisuuksia; kehottaa jäsenvaltioita sisällyttämään koulujen opetusohjelmiin kattavaa seksuaalikasvatusta, jossa käsitellään muun muassa seksismiä, sukupuolirooleja ja suostumuksen, kunnioituksen ja vastavuoroisuuden käsitteitä;
9. painottaa laadukkaan esiopetuksen ja alle kouluikäisten hoitopalvelujen tärkeyttä ja muistuttaa, että niiden tulisi olla yleisesti saatavilla, jotta voitaisiin parantaa varsinkin naisten ja äitien työ- ja yksityiselämän tasapainoa; muistuttaa, että esiopetus ja alle kouluikäisten hoitopalvelut ovat olennaisen tärkeitä lasten valmentamisessa alakoulu

varten;

10. korostaa, että koulutuksessa on tärkeää huomioida lasten ikä ja lapsiystävällisyys, ja vastustaa kaikkea tarpeetonta ja ennenaikaista seksuaalisointia päiväkodeissa, lastentarhoissa ja alakouluissa;
11. huomauttaa, että naisten roolia ja saavutuksia historian ja luonnontieteiden aloilla ja muilla aloilla ei aina riittävästi huomioida ja tuoda esiin opetussuunnitelmissa ja -ohjelmissa; korostaa, että jäsenvaltioiden olisi yhteistyössä komission kanssa ryhdyttävä soveltuvilla aloilla toimenpiteisiin, että naiset tuotaisiin selvemmin ja tasapainoisemmin esiin koulutuksen sisällössä ja otettaisiin siihen mukaan; kehottaa siihen liittyen jäsenvaltioita ja komissiota järjestämään toimintaa, kuten kampanjoita, jolla voidaan lisätä tietämystä naisista historian ja luonnontieteiden aloilla ja muilla aloilla ja siten myös esittää naispuolisia roolimalleja tytöille ja naisille kaikilla koulutuksen tasoilla;
12. toteaa, että koulujen opetussuunnitelmissa ja koulutuksen sisällössä on tärkeää huomioida ja edistää tietämystä naisten emansipaation ja erityisesti äänioikeuden historiasta, esimerkiksi symbolisina vuosipäivinä (kuten Puolan ja Saksan naisten äänioikeuden satavuotispäivä vuonna 2018), jotta tietoisuutta lisäämällä edistettäisiin naisten oikeuksia koulutuksen kehityksessä;
13. katsoo, että yrittäjyys edistää kasvua ja työpaikkojen luomista ja samalla talouksien kilpailukykyä ja innovatiivisuutta, mikä osaltaan lisää naisten vaikutusmahdollisuuksia;
14. muistuttaa, että unionin korkea-asteen koulutuksen nykyaikaistamisen yhteydessä olisi kehitettävä korkeakoulujen, yritysten ja muiden sidosryhmien yhteistyötä entistä tiiviimmäksi erityisesti alueellisen innovoinnin alalla tarkoituksena parantaa sukupuolten tasa-arvoa yrittäjäammateissa;
15. kehottaa jäsenvaltioita lisäämään yleistä tietoisuutta elinikäisestä oppimisesta ja sisällyttämään sukupuolinäkökulman olennaisten toimintaperiaatteiden ja ohjelmien kehittämiseen siten, että kiinnitetään erityistä huomiota vähän koulutettuihin naisiin niin kaupungeissa kuin maaseudulla, jotta voitaisiin tarjota heille mahdollisuuksia osaamisen täydentämiseen;
16. kehottaa jäsenvaltioita korostamaan koulutuksessa yrittäjyys- ja talouskasvatusta sekä vapaaehtoistyötä ja vieraiden kielten taitoa ja asettamaan nämä taidot etusijalle myös ammatillisen koulutuksen ohjelmissa;
17. kannustaa jäsenvaltioita ja oppilaitoksia varmistamaan, että naisten edustusta lisätään koulujen, yliopistojen ja tutkimuslaitosten johtokunnissa, joissa he ovat selvästi aliedustettuina, samoin kuin kouluyhdistysten ja opiskelijajärjestöjen hallituksissa ja kaikissa koulutusjärjestelmien uudistusten toteuttamista käsittelevissä työryhmissä;
18. kehottaa jäsenvaltioita auttamaan oppilaitoksia kitkemään asiakirjoistaan ja muusta viestinnästään kaiken sukupuolistereotyyppisen kielenkäytön, sillä se saattaa pahentaa sukupuolten välistä eriarvoisuutta;
19. kehottaa jäsenvaltioita kehittämään tai tiukentamaan kansallista lainsäädäntöä, jolla torjutaan median ja mainonnan välittämästä arvomaailmasta kumpuavien

stereotyyppisten sukupuoliroolien haitallista vaikutusta, joka usein heikentää kouluissa tällä alalla tehtyä työtä;

20. suosittelee, että komissio ja/tai jäsenvaltiot perustavat sukupuolten tasa-arvoon oppilaitoksissa keskittyvän unionin tai kansallisen tason palkinnon tavoitteenaan kannustaa parempiin käytäntöihin ja edistävät palkinnon tunnettua.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	27.3.2018
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 24 -: 2 0: 3
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Daniela Aiuto, Heinz K. Becker, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Iratxe García Pérez, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Florent Marcellesi, Angelika Mlinar, Angelika Niebler, Margot Parker, Marijana Petir, Terry Reintke, Liliana Rodrigues, Michaela Šojdrová, Ernest Urteaga, Jadwiga Wiśniewska, Anna Záborská, Maria Gabriela Zoaň
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Stefan Eck, Urszula Krupa, Branislav Škripek, Dubravka Šuica, Mylène Troszczynski, Julie Ward, Josef Weidenholzer
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (200 art. 2 kohta)	John Howarth, Arne Lietz, Francis Zammit Dimech

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

24	+
ALDE	Angelika Mlinar
ECR	Urszula Krupa, Branislav Škripek, Jadwiga Wiśniewska
EFDD	Daniela Aiuto
GUE/NGL	Malin Björk, Stefan Eck
PPE	Heinz K. Becker, Anna Maria Corazza Bildt, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Angelika Niebler, Dubravka Šuica, Francis Zammit Dimech
S&D	Vilija Blinkevičiūtė, Iratxe García Pérez, John Howarth, Arne Lietz, Liliana Rodrigues, Julie Ward, Josef Weidenholzer, Maria Gabriela Zoană
VERTS/ALE	Florent Marcellesi, Terry Reintke, Ernest Urtasun

2	-
EFDD	Margot Parker
ENF	Mylène Troszczynski

3	0
PPE	Marijana Petir, Michaela Šojdrová, Anna Záborská

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää